

РЕШЕНИЕ

№ 36727

гр. София, 07.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 10.10.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Маруся Йорданова

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Немска
Виржиния Петрова

при участието на секретаря Кристина Алексиева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **5842** по описа за **2025** година докладвано от съдия Маруся Йорданова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е касационно и е по реда на Глава дванадесета, чл.208-228 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр.с чл.72, ал.4, изр.2 от Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/.

С Решение от 19.02.2024 г., постановено по а.н.д. № 5219/2023 г., Софийският районен съд е отхвърлил жалбата на Б. М. Г. от [населено място], ЕГН: [ЕГН], срещу Заповед за задържане на лице рег.№ 228зз-218/16.03.2023 г., издадена от И. Н. К. на длъжност полицаи при 04 РУ – СДВР, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР по отношение на Б. М. Г. е наложена принудителна административна мярка "Задържане за срок от 24 часа"; и е осъдил Б. М. Г. да заплати в полза на СДВР юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 лв.

Недоволен от така постановеното решение е останал жалбоподателят, който с касационна жалба в срока и по реда на чл.211, ал.1 от АПК, обжалва същото. Наведеното в жалбата касационно основание е противоречие с материалноправни разпоредби на закона - чл.146, т.4 АПК. Касаторът намира, че неправилно районният съд е приел законосъобразност на заповедта. Изтъква, че ПАМ е наложена при превратно упражняване на власт, като се позовава на добросъвестното си процесуално поведение в хода на административното производство – не се е опитвал да се укрие, не е възпрепятствал полицейските органи, сам е предал всичко, открито в него. Подчертава, че за времето на задържането с него на са били извършвани процесуални действия по реда на НПК или ЗМВР. Оплаква се, че СРС не е установил, че заповедта не е мотивирана в необходимата степен. С оглед на изложените доводи отправя искане да отмени решението на СРС и да отмени заповедта

за задържане, като присъди на касатора разноските по делото и за дете инстанции.

В с.з. касаторът не се явява, а процесуалният му представител адв. Л. поддържа жалбата. Моли за отмяна на съдебния акт и за присъждане на разноси.

Ответникът по касация – полицаи при 04 РУ-СДВР, не се явява в с.з. и не изпраща представител. Депозирани са писмено становище от пълномощника на ответника гл.юрк. Д. И., с което оспорва по касационната жалба и моли решението на СРС да бъде оставено в сила. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура намира жалбата за неоснователна и моли за потвърждаване решението на СРС.

Административен съд-София град, като провери законосъобразността на първоинстанционното решение във връзка с направените от касатора оплаквания, намери следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, а разгледана по същество, е основателна поради следните съображения:

Обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо, като постановено по подадена в срок жалба срещу атакуваната заповед за задържане.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с жалба против Заповед за задържане на лице рег.№ 228зз-218/16.03.2023 г., издадена от И. Н. К. на длъжност полицаи при 04 РУ – СДВР.

По делото пред СРС и от материалите по досъдебно производство (ДП) № ЗМК 448/2023г. по описа на 04 РУ-СДВР, пр.пр. № 11670/2023г. по описа на СРП, било установено, че на 16.03.2023г. около 01:15ч., пред НДК, на площад България № 1, жалбоподателя без надлежно разрешителни държал високорискови наркотични вещества – амфетамин, във връзка с което е бил задържан.

Касаторът Б. М. Г. бил задържан на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР със Заповед за задържане на лице рег.№ 228зз-218/16.03.2023 г. издадена от И. Н. К. на длъжност полицаи при 04 РУ – СДВР, в 01:15 ч на 16.03.2023 г. След задържането на лицето е бил извършен личен обиск, за което е съставен протокол за личен обиск на лице от 16.03.2023г., като са описани намерените у него вещи. Посочено е в заповедта, че лицето е освободено в 17:00 часа на 16.03.2023г.

С административната преписка по издаване на акта са представени като писмени доказателства само протокол за личен обиск на лице от 16.03.2023 г.; декларация за правата на задържано лице от 16.03.2023 г., подписана от лицето в присъствието на свидетел; разписка за върнати вещи на задържаното лице от същата дата.

По случая на 23.10.2023 г. било образувано досъдебно производство (ДП) № ЗМК 448/2023г. по описа на 04 РУ-СДВР, пр.пр. № 11670/2023г. по описа на СРП, водено за престъпление по чл.354а, ал.5, вр. ал.3, т.1 НК.

От представеното пред въззивната инстанция Постановление от 02.06.2023 г. се установява, че наказателното производство по 354а, ал.5, вр. ал.3, т.1 НК – ДП № ЗМК 448/2023г. по описа на 04 РУ-СДВР е прекратено.

С обжалваното решение Софийският районен съд е оставил без уважение подадената жалба, като е приел, че издадената заповед за задържане на лице е законосъобразна. От правна страна съдът е приел, че формата на административния акт е спазена, тъй като заповедта е издадена в писмена форма съобразно чл. 59 АПК и съответства на императивните законови изисквания досежно нейното съдържание. Приел е, че посоченото основание за задържане в издадената заповед изпълнява целта на закона, тъй като цели чрез наложената привременна мярка да се обезпечат целите на разследването и за да не се създават основания за евентуално отклонение от органите на ДП на задържания субект и за настъпване на други неблагоприятни за разследването правни последици. Изложени са мотиви, че наложената спрямо жалбоподателя ПАМ – фактическо

задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за срок до 24 часа, се явява съразмерна, адекватна, съответна, справедлива и пропорционална административна принудителна мярка и необходима такава спрямо личността на жалбоподателя Г., с оглед факта на извършеното престъпление от общ характер по чл. 354а НК. Съдът е приел, че от материалите по преписката и събраните по делото писмени доказателства се извежда, че принудителната административна мярка е била насочена към защита на правовия ред на страната и на принципите на правовата и демократичната държава, на правата и свободите на гражданите и към спазване на обществените правила – чл. 2, ал. 1 от ЗМВР, тъй като доказателствата потвърждават тези принципи и тяхното охраняване.

Обжалваното решение на Софийския районен съд е валидно и допустимо, но неправилно.

Заповедта за задържане на лице е издадена на правно основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, според която норма полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. Упражняването на правомощието по чл. 72 ЗМВР е в условията на оперативна самостоятелност и при предоставена на полицейския орган възможност да прецени, при наличие на нормативно установените фактически предпоставки, да наложи или не принудителната административна мярка. Следователно извършваната от съда проверка при оспорване на заповед, издадена на основание чл. 72, ал. 1 ЗМВР, обхваща преценката дали административният орган е разполагал с дискреционна власт и спазил ли е изискванията за законосъобразност на административния акт, очертани в нормата на чл. 146 АПК.

Несъмнено обжалваният пред СРС административен акт е издаден от компетентен орган - полицейски орган по смисъла на чл. 57, ал. 1 ЗМВР и в кръга на предоставените му от закона правомощия. При постановяването на заповедта не се констатира допуснати нарушения на административнопроизводствените правила. Спазени са законоустановените процесуални изисквания, като на задържаното лице е разяснено правото на адвокатска защита (чл. 74, ал. 2, т. 6, б. "б" ЗМВР).

Оспорената заповед за задържане на лице е издадена, обаче, в нарушение на нормативно регламентираните императивни изисквания за съдържанието на акта, доколкото не са посочени конкретни данни, обосноваващи прилагането на принудителната административна мярка "задържане за срок от 24 часа" в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Съгласно чл. 74, ал. 1 ЗМВР за лицата по чл. 72, ал. 1 се издава писмена заповед за задържане, а според чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗМВР заповедта следва да съдържа фактическите и правни основания за задържането. За да е мотивиран от фактическа страна, актът, издаден на това основание, следва да съдържа посочване на фактите, сочещи на данни, че лицето е извършило престъпление. Данните по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР е достатъчно да са такива, че от тях да може да се направи предположение за това лицето да е съпричастно към престъпление. В заповедта за прилагане на мярката данните, послужили като основание за задържането, следва да са посочени точно, конкретно и ясно. Това е необходимо за обосноваване упражненото от органа правомощие в рамките на предоставената му дискреционна власт, както и за осигуряване на възможност на адресата на акта да защити правата си.

В разглеждания случай действително в заповедта е посочено правното основание за постановяване на задържането – чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, но от фактическа страна обжалваният акт не е обоснован с наличие на данни за извършено от жалбоподателя престъпление. Цитирането на „ притежание на наркотични вещества“ не съответства на изискването в заповедта за задържане да са посочени осъществилите се факти, които са обосновали необходимостта от прилагане на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, за да извърши съдът служебно дължимата преценка за наличие на данни за извършено от задържаното лице престъпление като

материалноправно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР за законността на задържането.

Константна е съдебната практика, че и излагането на несъответни и ирелевантни мотиви, като фактическо основание за издаването на административния акт, следва да бъде приравнено на липса на изискуемите се от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставена от закона компетентност и съответно води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. В контекста на съдебната практика на ЕСПЧ формалното посочване на законовата хипотеза за постановяване на задържането по чл. 72, ал. 1 ЗМВР не е достатъчно, за да се счита изпълнено изискването на чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗМВР за посочване на основанията за задържането.

Гореизложеното налага извода, че за обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването на заповед за задържане за срок от 24 часа в приложената от полицейския орган законова хипотеза. В този смисъл не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите разпоредби, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействия на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането, като трайно ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В оспорената заповед липсват обективирани каквито и да е било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни и обективни данни, сочещи на съществуването на обосновано подозрение за извършване на конкретно престъпление от жалбоподателя.

Настоящият съдебен състав намира, че заповедта не е и косвено мотивирана чрез материалите от административната преписка. В ТР № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд е посочено, че "мотивите не е необходимо обаче да съвпадат по време с издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива". Несъмнено мотивите към акта могат да бъдат изложени и отделно от самия него, което, като не е осъществено така, че в достатъчна степен да са защитени правата, свободите и законните интереси на лицето, води до неспазване на законоустановената форма на атакувания административен акт.

В тази връзка следва да се отбележи, че независимо от обстоятелството, че в мотивната част на оспорената заповед е посочено „притежание на наркотични вещества“, без да е посочена правната квалификация на престъплението, то това посочване не може да санира липсата на излагане на фактическите основания за издаването ѝ, тъй като мотивите на индивидуалния административен акт следва да се съдържат в него или в нарочен документ, съпътстващ неговото издаване, но това може да стане само след изрично препращане към този документ и след предоставяне на възможност на лицето да се запознае с него - в този смисъл са задължителните указания, дадени с цитираното ТР № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на ВС.

В случая в оспорената заповед за задържане на лице не е цитиран какъвто и да е документ, който да се счита неразделна част от нея.

Както се посочи вече, за обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му

правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването ѝ в приложената от полицейския орган хипотеза. Предвид изложеното настоящият касационен състав приема, че не е изпълнено закононото изискване по чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗМВР за посочване в заповедта по чл. 72, ал. 1 ЗМВР на основанията за прилагането на принудителната административна мярка "задържане за срок от 24 часа", което представлява основание по смисъла на чл. 146, т. 2 АПК за отмяна на оспорения административен акт като незаконосъобразен.

Наред с това принципът за разкриване на обективната истина, заложен в чл.13 НПК, задължава съда, прокурора и разследващите органи в пределите на своята компетентност да вземат всички мерки, за да осигурят разкриването на обективната истина. Това следва и от принципа за законоустановеност на наказанието, който изисква наказание да се наложи само на лице, извършило предвидено в закона престъпление, като деянието следва да е установено по надлежния ред. Истината не може да бъде възможна и вероятна, а обективна и конкретна. За да се стигне до нея, органите, осъществяващи наказателното правораздаване, трябва да изследват обстоятелствата по делото обективно (да събират доказателства за и против виновността на едно лице); всестранно (да разследват всякакви версии, а не само най-вероятната) и пълно (да изясняват всички обстоятелства), като обосновано предвид горната преценка излагат своите изводи в съответни процесуални актове.

Освен това, процесната принудителна административна мярка, освен фактически необоснована от гледна точка наличието на материалноправното основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, се явява и незаконосъобразна поради несъответствието ѝ с целта на закона и нарушение на принципа за съразмерност по чл. 6 АПК.

Съгласно чл. 4, ал. 2 вр. чл. 6, ал. 2 АПК административните актове се издават за целите, установени от закона, като не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която се издават. Задържането за срок до 24 часа по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР представлява принудителна административна мярка по см. на чл. 22 ЗАНН, според която норма принудителните административни мерки имат за цел предотвратяване или преустановяване извършването на нарушение или престъпление, както и предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях. Във връзка с горното при прилагане на мерките по чл. 72, ал. 1 ЗМВР полицейските органи следва да съобразят и необходимостта от тяхното налагане за всеки конкретен случай. С оглед правната природа и характера на мярката по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, целта на принудителната административна мярка, обективирана в заповедта за задържане, е преустановителна и предотвратяваща. Съдът приема, че не се установява съответствието на оспорената заповед за задържане с посочените цели, т.е., приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована, се явява и несъответна на целта на закона. Нарушен е принципът за съразмерност по чл. 6 АПК, съобразно който прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигане на законовата цел. В конкретния случай нито е обосновано, нито е доказано, че за постигане на законовите цели е било необходимо задържането за срок до 24 часа. На следващо място, разпоредбите

на чл. 6, ал. 1 и ал. 5 АПК регламентират като проявление на принципа за съразмерността, че административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел.

В постановения за разглеждане случай не може да се приеме, че задържането е било съответно на преследваната цел и ограничено до строго необходимото, за да се преустанови извършването на престъпление и да се обезпечи установяването на релевантните фактически обстоятелства, както е приела първата съдебна инстанция. В този смисъл е и практиката на Европейския съд по правата на човека, а именно Решение от 24.06.2014 г. на Европейския съд по правата на човека по жалби № 50027/08 и № 50781/096 - П. и П. срещу България, в което е прието, „че единствено посочване на правното основание за ареста, приемано самостоятелно, е недостатъчно, а при липса на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, то се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В същото решение е посочено още, че според което чл. 5, § 1, б. "с" (буква "в") от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи изисква лицето да е задържано по "обосновано подозрение", че е извършило престъпление и че такова подозрение не може да бъде общо и абстрактно (параграф 46).

Районният съд е пренебрегнал обстоятелството, че липсват данни, въз основа на които да може да се направи извод, че е съществувала опасност лицето да се укрие. В обясненията си разпитаните в хода на първоинстанционното дело свидетели не съобщават Б. Г. да се е опитал да осуети полицейската проверка; и двамата свидетели заявяват, че водачът не е извършил действия, насочени към възпрепятстване на полицейските служители при изпълнение на задълженията им по служба. СРС обаче не е преценил това поведение на жалбоподателя и настоящ касатор в контекста на преценката дали е спазен принципът на съразмерност по чл.6 АПК, приложим в административното производство.

Със задържането този принцип е нарушен, защото с него се ограничава на правото на свободно придвижване и съгласно чл.5, § 1, б.„с“ от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи по изключение е приложимо с цел да осигури явяването на лицето пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление. В конкретния случай приложената ПАМ не се оправдава от никоя от тези цели. Самоличността на лицето е била установена, не се установява със задържането на лицето да е предотвратено или преустановено извършването на престъпление; не е имало и данни за опасност от укриването му.

Касационната инстанция преценява като несподелими мотивите на СРС, че жалбоподателят и настоящ касатор е бил задържан и с оглед извършване на последващи действия с него и осигуряване на явяването му в лечебното

заведение. От една страна липсват данни за извършени процесуално-следствени действия със задържаното лице в периода на задържането му.

Ето защо и не следва да бъде споделен правният извод на Софийския районен съд, че наложената ПАМ не засяга правата и законните интереси на жалбоподателя в по-голяма степен от необходимото за целта, за която актът се издава. Със задържането правата и законните интереси на жалбоподателя са засегнати в по-голяма степен от необходимото от гледна точка на целта, за която се издава административният акт.

От доказателствата по делото е очевидно, че не е спазено изискването осъществяването на преследваната от закона цел с прилагането на ПАМ да не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

По гореизложените съображения съдът приема, че процесната заповед за задържане на лице, като издадена в нарушение на нормативно предвидените изисквания относно съдържанието на акта за прилагане на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1 ЗМВР; постановена в несъответствие с целта на закона и при неспазване на регламентираните като основни принципи изисквания за законност и съразмерност по чл. 4, ал. 2 и чл. 6 АПК, е незаконосъобразна, поради което обжалваното решение следва да се отмени и вместо него да се постанови ново, с което да се отмени оспорената заповед.

По разноските в производството.

При този изход на спора ответникът по касация има право на своевременно поисканите разноски. Същите съгласно представения списък (л.27) се установиха в размер на 570 лв., от които 500 лв. заплатен адвокатски хонорар к.н. а.х. дело № 5842/2025 г. на АССГ и 70 лв. внесена държавна такса за образуване на делото.

Така мотивиран и на основание чл.222, ал.1 от Административно-процесуалния кодекс, Съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение от 19.02.2024 г., постановено по а.н.д. № 5219/2023 г., Софийският районен съд , и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТМЕНЯ Заповед за задържане на лице рег.№ .№ 2283з-218/16.03.2023 г., издадена от И. Н. К. на длъжност полицаи при 04 РУ – СДВР, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР по отношение на Б. М. Г. е наложена принудителна административна мярка "Задържане за срок от 24 часа".

ОСЪЖДА полицаи при 04 РУ – СДВР да заплати на Б. М. Г. от [населено място], ЕГН: [ЕГН], разноски по делото в размер на 570 лв. (петстотин и седемдесет лева), като сумата бъде възстановена от бюджета на Столичната дирекция на вътрешните работи.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

